

Vardarbību partnerattiecībās veikušu personu sociālā rehabilitācija

Inga Ābiķe, Marika Smirnova¹

*Krīzes centrs ģimenēm ar bērniem "Paspārne", Latvija
¹ Rīgas Stradiņa universitāte, Sociālā darba katedra, Latvija*

Ievads. Par vardarbību kā sociālu problēmu, kas emocionāli, fiziski, sociāli un ekonomiski ietekmē ne tikai cietušos, bet arī viņu ģimenes locekļus un sabiedrību kopumā, tiek runāts daudzu gadu garumā.

Pieejamā informācija par personām, kuras Latvijā cietušas no vardarbības un vērsušās pēc medicīniskās palīdzības: 2010. gadā – 2846 personas (2144 vīrieši un 702 sievietes), turklāt 257 gadījumos vardarbības veicējs bijis cietušā partneris: laulātais vai draugs / draudzene; 2011. gadā – 2664 personas (2011 vīrieši un 653 sievietes), 263 gadījumos vardarbības veicējs bijis cietušā partneris.

Darba mērķis. Izpētīt vardarbību partnerattiecībās veikušu personu sociālās rehabilitācijas procesu.

Materiāls un metodes. Zinātniskās literatūras analīze, zinātnisko pētījumu analīze, normatīvo aktu analīze, daļēji strukturētās ekspertu intervijas, sabiedrības aptauja, vardarbības partnerattiecībās gadījumu analīze.

Rezultāti. Pētījuma ietvaros tika aptaujāti 80 sabiedrības locekļi, lai noskaidrotu respondentu, kuri ir pilngadīgi, viedokli par vardarbību partnerattiecībās un darba ar vardarbību partnerattiecībās veikušām personām nepieciešamību.

Vardarbības partnerattiecībās gadījumu analīzei izmantoti 4 sociālie gadījumi. Veiktas 7 daļēji strukturētās ekspertu intervijas.

Secinājumi. Balstoties uz pētījuma gaitā veiktajiem uzdevumiem, secināts, ka sabiedrība atbalsta sociālās rehabilitācijas pakalpojuma nodrošināšanu vardarbību partnerattiecībās veikušām personām. 74 respondenti izteica viedokli, ka būtu nepieciešams strādāt ar vardarbību partnerattiecībās veikušām personām.

Vardarbības veicēja un upura vardarbīgo attiecību pārtraukšanā nozīmīga loma ir sabiedrības locekļu zināšanām, informētībai un attieksmei pret vardarbību partnerattiecībās un līdzekļiem tās mazināšanai.

Balstoties uz vardarbības partnerattiecībās gadījumu analīzi, vardarbību partnerattiecībās veikušas personas nonāk profesionāļu redzeslokā, ja upuris vēršas pēc palīdzības tiesībsargājošās iestādēs (policijā), ja kaimiņi ziņo par vardarbību partnerattiecībās tiesībsargājošām iestādēm, kā arī, nodrošinot upurim un bērniem sociālās rehabilitācijas pakalpojumu, dzīvesvietā tiek iesaistīts rehabilitācijas pasākumos vardarbības veicējs.

Sociālās rehabilitācijas procesā ar vardarbību partnerattiecībās veikušām personām iesaistās sociālais darbinieks, psihologs, psihiatrs, narkologs, tiesībsargājošo institūciju pārstāvji, jurists.